

"לה" ממעטת שער המשתלח שאינו מיוחד לשם]:

וכי "לה" להוציא [למעט] את שער המשתלח הוא בא?!

ורמינהו סתירה לדבר מברייתא אחרת, שמוכח מדבריה ששער המשתלח הוא בכלל "קרבן לה":

נאמר [ויקרא כב כז]: "שור או כשב או עז כי יולד, והיה שבעת ימים תחת אמו. ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה". כלומר, אסור להקריב שור או כשב או עז

התורה עליו בעזרה]. ומנין שהשוחט את שער המשתלח בחוץ פטור?

עונה הברייתא: תלמוד לומר: "להקריב קרבן לה". כלומר, מי שמיוחדין לה. דהיינו קדשי מזבח שכל מעשיהם בעזרה.⁽⁵⁶⁾

יצאו אלו⁽⁵⁷⁾ [שער המשתלח], שאין מיוחדין לשם, שהרי מיתת שער המשתלח היתה מחוץ לעזרה.⁽⁵⁸⁾

עד כאן דברי הברייתא בתורת כהנים.

ותמהינן על סוף דברי הברייתא [שהמילה

ה' בלא הגרלה. לפיכך השוחטו בחוץ פטור. [וראה גם תירוצי שני בתוספות ישנים].

אבל התוספות ישנים בתירוצם הראשון, והתוספות בתמורה שם, [וכן בזבחים ק"ג, ב], ותוספות הרא"ש כאן חולקים על רש"י, ודעתם כדעת הריטב"א. [ועיין שיח יצחק שמיישב את לשון רש"י כדעת הריטב"א, אך רבנו אליקים ודאי חולק על הריטב"א. ואין לומר בדבריו כיישוב השיח יצחק. עיין שם].

56. רבנו אליקים.

57. לשון הגמרא כאן "יצאו אלו" מתאים לדעת הגורסים כאן פרת חטאת ושער המשתלח. אבל לדעת רש"י ושאר הראשונים שגורסים שער המשתלח בלבד. הלשון "יצאו אלו" אינה מובנת.

ועיין בגמרא זבחים ק"ג, ב שהברייתא מובאת שם כגירסת רש"י כאן [בשער המשתלח בלבד] וסיום הברייתא: "תלמוד לומר לה". להוציא שער המשתלח שאינו מיוחד לה".

58. רבנו אליקים.

המשתלח לפני ההגרלה.

וכתב הריטב"א שרש"י לא דייק בזה, שהרי בתחילת הברייתא [לעיל סב, א] שנינו: "שני שעירי יום הכיפורים ששחטן בחוץ עד שלא הגריל עליהן, חייב על שניהם". ומפורש שהשוחט את שער המשתלח לפני ההגרלה בחוץ חייב. ואילו לדברי רש"י הברייתא כאן מביאה פסוק לפטרו! [ואין לומר שהברייתא חולקת זו על זו כל עוד אין הכרח בדבר]! ובגליון הש"ס הרגיש בקושיא זו וציין לדברי תוספות ישנים והתוספות בתמורה [ו, ב ד"ה ולא אוציא].

ויש ליישב את דברי רש"י על פי הפירוש האחרון שבתוספות ישנים: שהברייתא דלעיל [שהשוחט את השער המשתלח לפני הגרלה חייב] מדברת כשעדיין לא הקדישו את השער הנעשה בחוץ. וראוי להקריב את השער המשתלח בלא הגרלה לשם שער הנעשה בחוץ. ואילו הברייתא כאן [שהשוחט את השער המשתלח לפני ההגרלה פטור] מדברת כשכבר הקדישו את השער הנעשה בחוץ. ומאחר שאף אחד משני השעירים אינו מוקדש לשם שער של